

¿Per què?

Terror. Així hem volgut titular aquesta setmana la nostra portada. Assassinat indiscriminat, salvatge. Doblement cruel. Com l'atemptat neofeixista en l'estació de Bolonya el 1980. Com el que podia haver somogut la ciutat de Tarragona fa alguns dies, on la mort podia haver-se convertit, de nou, en horrible protagonista, si les flames, l'impacte de l'explosió, es desvien unes desenes de metres. També en aquesta ocasió els autors de l'atemptat podien haver arguït un «tràgic error» o «ineficàcia policial». Fins i tot grotescament se'n podien haver responsabilitzat, «davant els pobles d'Euskadi i Catalunya». Però el resultat hauria estat el mateix: la mort, el terror indiscriminat.

ETA ha triat Catalunya com el lloc idoni on «ferir l'estat», dins d'una estratègia que, en darrera instància, ja no se sap ben bé a qui beneficia, però on sí que hi ha clar a qui perjudica, de qui són els morts que divendres al migdia omplien de dol el barri de Sant Andreu a Barcelona. Una «equivocació» que la població de la ciutat ha pagat ben cara. «Un tràgic error que no es tornarà a repetir», diuen els autors de l'atemptat, un atemptat, però, que mai, mai, no hauria d'haver-se produït.

La condemna, de nou, per part de totes, i subratllem-ho perquè encara hi ha qui no ho té clar, totes les forces polítiques catalanes, ha estat unànime. Tots els partits parlamentaris, totes les forces extraparlamentàries, tot el ventall de tendències independentistes. ETA, com ja assegurava EL TEMPS fa algunes setmanes en un ampli reportatge, es troba *sola*, totalment sola, a Catalunya. I l'estratègia del terror que ha iniciat, triant com a objectiu indiscriminat la població civil de Barcelona, pot procurar-los, d'entrada, només odi. Odi i refús visceral. Res més.

Potser quan encara les morts són recents, quan encara es sumen cada dia noves víctimes com a resultat de l'atemptat, quan encara Barcelona sent la condemna i el crit d'angoixa de milers de manifestants, potser cal no anar més enllà. El crim salvatge només mereix un «no» redó, la negativa a escoltar qualsevol increïble argumentació o excusa, l'exigència de l'acabament d'una espiral de terror que no es pot encobrir humanament amb l'excusa de cap «ideal alliberador».

Hi ha, però, en un lloc secundari, més coses. Per exemple, l'estafa, la terrible i criminal estafa que ha estat suposar que s'obria una «treva» duradora, provocada per

motius electoralistes o per qualsevol altra causa. Alguns diran que ningú no havia promès res. Però, curiosament, molt curiosament, durant la campanya electoral que ha permès a Herri Batasuna dur a Estrasburg un eurodiputat amb més de 50.000 vots d'aquest país no hi hagué cap atemptat. ¿Què pensa la força *abertzale* que hauria passat si la bomba d'Hipercor hagués esclatat aquells dies? I ara la seua condemna s'ha reduït a una «crítica», sense més, d'aquest tipus d'atemptats. Massa tard. La violència brutal, indiscriminada, que suposa el cotxe bomba funciona en aquest país de fa molts mesos. Com a sagnant corol·lari d'aquestes eleccions ningú no oblidarà ja què va passar divendres, dia 19, al migdia, a la Meridiana, en ple barri de Sant Andreu de Barcelona.

I un altre detall. Tal com va relatar aquest setmanari, fins i tot líders històrics de Terra Lliure critiquen l'actuació d'ETA a Catalunya. Ningú en l'independentisme, en els distints corrents que el formen, ha intentat justificar el vandalisme etarra. De part dels representants del govern central, des de la mateixa TVE, es continua insistint en un suport indeterminat d'«independentistes radicals catalanes». Una acusació que només pot afavorir la repressió. El rebuig de part de la població a uns ideals que no tenen per què tenir res a veure amb la violència. El confusionisme i la «ganancia de pescadores» que provoca el «río revuelto» del refrany castellà. Si el Ministeri de l'Interior no adueix proves d'aquest suport, i davant la condemna unànime de tots els sectors independentistes després de cada atemptat, més val que concrete l'acusació en alguna persona, en algun grup determinat, o que calle i abandone una tàctica «indiscriminada» que pot provocar algun resultat irreparable. I un desconcert que pot abraçar molts altres col·lectius nacionalistes.

L'anhel d'aconseguir el dret a l'autodeterminació, tant d'amplis sectors del poble basc, com des d'algunes forces polítiques catalanes, va per tot un altre camí. Un camí de respecte, d'exigència clara, que no mereix acabar dins el sac d'un terrorisme genèric que té unes sigles ben concretes, a les quals s'ha de dirigir la condemna. Aquest anhel de llibertat té, ara i ací, molt poc a veure amb la bomba que ha deixat sumit en la por i la crispació tot el país. □

Vicent Sanchis